

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy óra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
tével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

Kiadóhivatal:

Főpiaz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábes postá
sorokból 5 krjával
esámítottak.

Április tizenegyedike.

— ápril 4.

A főrendiházban *egyhangulag* elfogadták az 1848-ik év eseményeinek megünneplésére vonatkozó törvényjavaslatot. Nem tudjuk, ez egyhangu határozatért nem közösi-e ki kebelükből a függetlenségi Prónay Dezső bárót, a ki a főrendiházban, az egyedül üdvözítő függetlenségi politikát *egymaga* képviseli? Vagy ott volt, vagy nem volt ott nemes báró. Ha nem volt ott, azért ütük: miért tette lehetővé elmaradásával az egyhangu határozatot? Ha pedig ott volt, akkor azért ütük: miért nem szólalt fel s miért nem szavazott ellene?

Nincs tudomásuk róla, hogy Prónay br. a kormány javaslatáról miként gondolkozik. Nem tartott beszédet róla, cikket sem írt, meg sem interjúvolták. De egy dolgot tudunk róla: erős itéletű ember.

Ha a függetlenségi párton erős itéletű emberek ülnének, nem hozták volna multkori hirhedt határozatukat. Mit jelent e határozat? Azt, hogy a 48-as és függetlenségi párt, a 48-ik év ötvenedik évfordulóján, nem ünnepel. Hát nem képtelen és hihetetlen dolog ez?

Az egyetemi ifjuság határozatáról is csak sajnálkozással vehetünk tudomást. Hogy ők se ünnepelnek királyukkal: ez nem érett elhatározás eredménye, ez eltévelyedés.

Nagyon bölcsen írta meg Tisza István, hogy márczius 15-ikét szembeállítani április hó 11-ével, „neveletlen kanapépör“.

Az egyik nap, a magyar ifjuság megmozdulásának napja, a másik, a nemzeti és királyi akarat szerencsés összetalálkozásának, a törvények szentesítésének napja. Ápril 11-ike azt szentesítette, a mit márczius 15-ike proklamált, lehet-e tehát józan észszel e két napot egymással szembe állítani?

Inventus: ventus. Tele van szívük nemes hevüléssel, az ideálnak szeretetével, a hazaszeretnek tisztetreméltó szertelenségével. Őket nem hibáztatjuk. — Csak azokat a vén rókákat, akik az ifjuság hevülését, idealizmusát és rajongó hazaszeretét a pártérdeknek aprópénzére váltották fel.

Mert ki kell mondanunk ke-
reken az igazságot: mikor a függetlenségi párt a képviselőházban indítványt tett a 48-as idők megünneplésére, egy eshetőséget kifejejtett a politikai számvetésből: azt az eshetőséget, — hogy

a kormány ehhez az indítványhoz hozzájárul.

Egy kicsit a kegyelet érzése vezette őket, no meg egy kicsit az a kedves szándék, hogy a kormányt kényes helyzetbe hozzák. Oh, hogy beütött volna számításuk, ha Bánffy báró az indítvány elől kitér, ha habozik, megijed, vagy ha kivánságukat ke-
reken megtagadja. Arra, hogy kivánságuk teljesül, ők maguk legkevésbé számítottak.

Hát megint egy újabb nemzeti diadal? Mi lesz velünk, ha április 11-ike az egész nemzet ünnepévé válik? Mi lesz a mi nagy politikai tőkénkből, márcz. 15-ikéből, a melyből három évtized óta élőködünk?

Az okosság, a politikai tapintat, a következetesség, sőt a hazafiság is azt parancsolta volna, hogy fogadják el a kormány terminusát. Fogadják el, minden mástól eltekintve, két okból. Az egyik ok az, hogy április 11-ike nem akar konkurrálni márczius 15-ikével. Márczius 15-ike ezentul is megmaradhat az ifjuság és a társadalom ünnepének. A másik ok még kézzelfoghatóbb: ha a korona, ha az állam, ha az egész nemzet megünneplik ötven éves évfordulóját a nemzeti ébredés dicsőséges esztendejének, akár-

TÁRCZA.

Április kisasszony.

(Fantazmagória.)

Írta: Juhász Sándor.

Hogy kipattant az első virágbimbó, felkaczagott az első tavaszi szellő s körleskolt a lomha, de már ébredő falmombokat a halvány, fényes napsugár, olyan vidám élet indult meg mindenütt Tarka lepkék színes sokasága libegtelobogott a virágpáros levegőben, apró darazsok duruzsoltak vigan pajkosan ártatlan leánybimbók körül. Aztán valami rigóféle is bekiáltott a zajtalan csendbe. Csak lassan ébredezett minden, alig-alig volt kedve egynek is odahagyni a meleg, puha ágyat, de azért ébredezett s az élet kezdett megindulni.

A langyos szellő meg balzsamozta az áramló levegőt s halk zizzenésében valami melódikus hangulat uralkodott, mely önkénytelenül is elfogja az ember szívét s aztán álmódzóvá ábrádozóvá teszi s amelyiknek nem tud az ember nevet adni, csak érzi, csak sejti, csak elkábul tőle.

A porló földgöngyök közt bogarak szaladgáltak, apró keményszárnyuak, melyek ha szétválnak, előtűnik a reczés, borostás, amelyet már könnyen tudnak libbenteni, amely aztán őket is a magasra emeli. Mellettük tarkahátú katicza-

bogár játszik a szürke göngyök között, náluk is kezdődik a szerelem korszaka pajkosan csipdesik egymás lábát, megkarsu csápjait, ez náluk az — udvarlás.

Ezután jó a komolyabb korszak, amikor kiválnak páránkint, elvonulnak a világ tekintete elől, apró, puha családi tűzhelyen élnek, sejtelmes, misztikus tűzhelyen.

A golyák fekete serege meg fönt hullámszik az aeterben, kinyujtott nyakuknak olyan jól esik lubiczkolni itt ez ismerős, régi levegőben. Kelepelő hangjuk csak megszólal; egy két szemérmes asszonyka pirulva, pihegve surran be halatára a zárt szobába. De ám a mása kíváncsian néz utánuk s valami vágy sejtelem támad a szíve mélyén, tudniillik édes, ábrándos, színes de titkos.

... És a költő kiindult az ébredő élni kezdő erdőszébe, valami édes, esalóka remény vonta oda, valami csodálatos határt, inspirációt várt ottan, lelke mélyén ha nagy-nagy gondolatok ébrednének, suhanó eszmék rajzanának. Csak egy dalt óhajtott, csak egy dalt, amely a velőkig hatna, foszlányokra darabolná a kicsinyhitűséget, fölrázná a tespedt hitvánságot s tette serkenté a tétlen lomhaságot. Vagy nem, szebbet, gyönyörűbet. Egy dalt, amely a szív titkos hurjait édes rezgésbe hozná, kimondhatatlan büvőserővel bírna, hogy aki elolvassná, szerelmes lenne tőle azonnal és boldog,

nagyon boldog még akkor is, ha tudná, hogy nem szeretik. Egy ilyen dalt szeretne írni, amely ott fakad az őstermészet kebelén egy elrejtett, titkos zugjában, de benne van az erdő minden pompája, dala esiesergése, illata, színe, szerelme, lelke, kábulata, sejtelme mind-mind. Csak egy dalt, amelyet megcsudálna a világ, megtanulna az egész világ s szavalna reczítálna az egész világ, amitől megrésze-gülne a józan, elkábulna az élő, amitől megörülne a gondolkozó. Ilyent, ilyet! Csak egyet! De ilyent!

És haladt beljebb-beljebb az erdő fái közé, agyában kintó gondolatok ezi-káztak, szívében bántó érzelmek vibráltak. És szomorú, mint akinek nagy bánatja van, mint akinek nagy teher nyomja a szívét. Pedig hát tulajdonképen nem volt semmi baja s aztán boldog is lehetett volna, hiszen csak egy-pár nappal érte egy nagy kitüntetés, amikor a tudóstár-saság az ő költeményét tüntette ki a nagy jutalommal. Irigyelt, becézett s a nők részéről szinte imádott ember volt, ám azért szemeiben lassu láng égett, arcán a szomorúság hangulata borongtt s szíve, lelke valami ki nem elégíthető vágy miatt olyan tompa, olyan érzéketlen volt.

És csak haladt tovább-tovább az erdő fái közt az őszi avar ropogott meg lábai alatt néhol-néhol, másutt meg pajkos kökörösinek csókolgatták, apró ibolyák legyezgették, hófehér gyöngyvirágok ölel-gették. Feje fölött trillázott egy-egy szár-

melyik napon ünneplik is meg, 1848-at ünneplik; azt az évet, a mely a párt ezimében és a párt programjában leginkább meg van.

Méltóztassanak elhinni: a józan belátásnak igen kis foka kellett volna ahhoz, hogy a függetlenségi párt április 11-én testületileg vegyen részt az ünnepen, testületileg jelenjék meg a király előtt, dokumentálva ezzel, hogy az 1848. eseményeinek megünneplését, első sorban, a saját törekvései ünnepének tartja.

E helyett a függetlenségi párt ünneprontásra vállalkozott. Igenis ünneprontásra, mert nem méltósággal, nem illedelmesen állt félre, mint a hogy jól nevelt ember minden feltűnés nélkül hagyja ott az oly társaságot, a hol tovább időzni nem kíván; hanem, mielőtt a társaságból hazaindult volna, kalapját, botját lármásan kereste és lent a lépcsőkön (míg a sárcezipőjét előkerítették s a kopott shawlját a nyakára tekerte) torkaszakadtából kiabált s az ünneplő ház elé csődítette a kíváncsiakat és a csöcseléket.

Ha a függetlenségi pártnak tetszett ellenségesen szembeállítani egymással két napot, a mely egymással a legszebben megférhetett volna: ám legyen.

A világ nem azt fogja kiolvasni elhatározásukból, hogy április 11-ike nem méltó arra, hogy az egész nemzet ünnepévé avassák. Azt fogja magában gondolni mindenki, hogy mikor egy párt a

nemzeti kegyelet megsértésének tartja, ha a kormány arra törekszik, hogy a korona a nemzettel együtt ünnepeljen; ha egy párt, a királyi és nemzeti akarat szerencsés összetalálkozásának napjánál többre becsüli azt, sőt egyedül azt a napot tartja megünneplendőnek, a melyet nem is a nemzet egyetemének, hanem csak a társadalom egy részének egyoldalú akaratnyilvánítása tett nevezetessé: az a párt, vigyázatlanul beengedett pillantani a maga kártyáiba.

Az a párt a király és nemzet között való ellentétek szítására, a királyi és nemzeti akarat szembeállítására törekszik.

— A királyi pár utiprogramja. A

király husvét vasárnapján Budapestre érkezik, esütörtökig marad a fővárosban és akkor visszautazik Bécsbe. Osztrák fő városban április 21-ig marad az uralkodó, aztán Albert szász király hetven éves születésnapjára Drezdába utazik. Ő felségét drezdai útjára Ottó királyi herceg is elkíséri. Drezdából, ahol két vagy három napig marad, a király ismét Bécsbe megy, de már április 28-án, a delegációk megnyitására Budapestre érkezik. — A királyné Territetből, ahol már három hete tartózkodik, körülbelül április közepe táján a kiszingeni fürdőbe megy, ahol négy hétre tervezett időzés után utókurára Bruckenauba utazik, de már június elejére Bécsbe várják. A királyi pár azután egyhavi tartózkodásra a lainzi villába vonul, ahonnan a királyné nyári tartózkodási helyére, Ischlbe utazik. A királyt csak később várják Ischlbe, ahol körülbelül két hónapig fog üdülni. Augusztus végén ismét Bécsben lesz ő felsége, innen pedig a hetedik és tizenkettedik hadtestnek a szeptember 2-ika és 7-ike közti időre eső

nagy hadgyakorlataira megy. Ezek lesznek az idén az egyedüli nagy manőverek, amelyek befejezte után a király visszatér Bécsbe.

— **A delegációk összehívása.** A hivatalos lap legközelebbi száma közli a királyi kéziratokat, a melyek a delegációt, mint előre jeleztük május 9-re Budapestre hívják össze.

A magyar miniszterelnökhöz intézett legfelsőbb kézirat így hangzik:

Kedves báró Bánffy!

A közügyek tárgyalására a magyar országgyűlés részéről az 1867: XII. törvényezikk értelmében az 1898. évre kiküldendő bizottságot, valamint a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény alapján az 1898. évre megválasztott bizottságot a részükre törvényileg fentartott teendőik elvégzése végett folyó évi május hó 9-ére Budapestre ezennel egybehívom.

Midőn ehhez képest egyuttal közös miniszteriumaimat alkotmányoszerű előterjesztéseik megtételére utasítom, megbízom Önt, hogy a magyar országgyűlés bizottságának kiküldése s e bizottság tagjainak egybehívása iránt intézkedjék. Kelt Bécsben, 1898. évi márczius hó 30-án.

Ferencz József s. k.

B. Bánffy s. k.

Az agrárszociálizmussal szemben.

Debreczen, április 4.

(D.) Az agrárszociálizmussal szemben nagy ám ebben a mi országunkban a készülődés, és az agrárszociálisták minden szerencséje abban az elvitázzhatatlan tényben rejlik, hogy széthuzunk; és mindent elmondhatnak, meg elhitetnek felőlünk, csak azt nem, hogy magunkkal és a teendőikkel tisztában lennénk. Soha annyi szentet, mint a hányat ez a mozgalom most fölszínre hoz, olyan csapdosva hajlik a keze mindeniknek maga felé, mint

nyas s aztán ijedten repült tova szárnyainak suhanása esendes sivitásban enyészett el.

Egyszerre hirtelen valami különös zaj ütötte meg füleit csak távolról, csak messziről előbb. Valami édes zsongás, rajz méhiesék döngicseléséhez hasonlatos zümögés, halk alig alig neszező hangvibrálás, mint ha nyári napszálltakor megmozdul a nádas és lassu, hullámzó szférikus muzsika hallik, mintha apró méhraj hagyja el a köpüt és száll-száll a levegő-égben gyorsan, suhanva.

Es a zaj mindinkább közelebb jött, a hangvibrálás mindig erősebb lett, tisztábbá vált, de nem tudta megérteni, nem tudta kitalálni, mi lehet az. Most már hasonlított a kürtő muzsikájához, ha szél vágódik belé, de puhább, lágyabb volt a hang. Olyan volt előtte, mint valami tulvilági zene, aminőt hallott már, de csak homályosan emlékszik rá, mert álmában hallotta s akkor is utoljára kimerült, belebámult a füle hallásába. Vagy mintha üvegtilinkót fujnának, amelyet ha egyszer hall az ember nem tud elfelejteni soha, mindig ott vibrál a fülében, míg utoljára is beleőrül...

De a zaj egyszerre csak elmúlt, egy perez alatt vége lett, mintha kettévágták volna, ez is olyan csudálatos volt, alig tudta megérteni. De jól esett neki, mert kábulata eloszlott rá hirtelen s úgy érezte magát, mintha egy álomból ébredt volna föl, amely édes volt ugyan, de nehéz. Kábitó, mint a tubarózsa illata, amelyik képes volna megfojtani az embert. És egyszerre hirtelen, mintha vezényszóra

szétnyíltak körölte a száraz bokrok, majd gyorsan zöld levelet öltöttek magukra s aztán fülsiketítő zajjal, kiabálással apró, szárnyas koboldok repkedtek körül minden oldalról. Incelkedtek, pajkoskodtak véle, rángatták kezeit, felugráltak vállaira, nyakába, megölelgették, megcsókoltgatták, édes szavakat suttogtak füleibe, a mitől egyszerre elkábult, nem tudta, miről gondolkozik, nem tudta, mit érez, önkénytelenül, tehetetlenül állt ottan a pajkoskodók között, engedve, akármit csináltak vele, nem érzett, nem gondolt semmit se. S aztán ha egyet meg akart fogni, pajkosan félreugrott előle s rá mindjárt az egész kórus hangos kacagásba, nevetésbe tört ki. És ő csak állt, ő csak bámulta őket tehetetlenül.

Es megint hirtelen, amint jöttek, el is tűntek egy szempillantás alatt, nem látta, észre sem vette, hogy hova tűntek, csak eltűntek, csak nem voltak ott sehol. Es a körülötte levő zöld lombkoszoru hirtelen el kezdett bimbózni, majd gyorsan virágozni, egy szempillantás alatt, míg szeméit egyszer lehunyta; és nagy, végtelen esőnd volt, aminőt tikkasztó nyári napokon van. A virágzó lombok illata meg körülfolyta egész testét, valami édes kábulatba ringatta. Mintha ébren se lett volna.

Es előtte csak megnyílt egy virágos bokor s belőle egy leány ugrott elő kacagva, nevetve, egyenesen a vállaira, a keblére borult. — Április kisasszony.

A költő csudálattal bámult a szép leányalakra. Mert szép volt, mint egy korán fésző bimbó, vagy mint a kelő nap

tűzsugaraiban fürdő pirkadás. Mint mikor a levegő égben ezer meg ezer ragyogó gyöngy, esősepp játszadozik, vagy mint mikor az esti pirulat halvány, finom, illattal teleszórt köde ráborult a földre. Egy a festő agyában szülemlett kép, amelynek nincs mása az életben. Egy álom, aminőt csak a költők fantáziája tud álmodni, egy kibeszélhetetlen vágy, egy nóta, egy költemény, egy dal, a melynek teste van. Maga a művészi szép, maga a plasztika.

Sugara szeméből csak úgy lövelt ki a tűz, bele egyenesen a költő fáradt szemébe. Aranyselemhaja rácsapzott a költő arcára, kábitó illata fölajzotta minden érzését, mint valami páras hangulat. Testén finom, puha, áttetsző fátolruha ringatózott, ölelésekor testének melege átizzott rajta. Belekábult a költő, nem érzett, nem látott, nem tudott, csak valami kimondhatatlan hangulat feküdt a szívére, amitől az elszorult s arcára nem jött nevető jó kedv, kacagó öröm, még jobban elhalványult, még szomorubbá vált.

A leány, Április kisasszony, csak el kezdett ismét kacagni, tisztán, büvösen, mintha valami kis parányi ezüstharang szólama, kongása átrezeg a szívére és soha ki nem vész onnan. Aztán megszólalt lágyan, epedőn, mint a vágyódó szerelmes.

— Te bohó, te kába, te édes! Mért busongsz, mért nem kacagsz, nevensz, mint én? Ládd, az én szívémben soha sincs bánat. Minek? Rövid az élet, éljünk vele, éljük. Ki egészen, hogy ne kacagz-hasson koporsónknál majd a halál, ez a nagy kényur, ez a kérlelhetetlen zsarnok, amikor majd azt mondja: Nagy bolond

akár a bérkocsisnak a bakon, mikor hi-deget érez!

Valamennyi osztály mind tudná, hogy lenne reá nézve a legjobb, még a katolikus püspök hibornok is, ki a megváltás eszméjét abban az egyetlen tényben látja megvalósulni; ha minden ember katolizál, a püspökök jövedelmét pedig fölemeli, mivelhogy szegények éhen haldoklanak. Ezt mindenestre vegyék figyelembe a szocialisták, mivelhogy nem csak nekik, de a katolikus püspököknek is élniök kell, különböző módon persze!

Aztán meg itt vannak a mágnás nagy urak! Ezek is tanusitanak annyi magukhoz való észet, hogy a mozgalomból ők is ki akarnák venni a maguk részét. Szerintük se ártana egy kis olyan Schlauch-féle hátramenés, a mely nem annyira a katolicizmusban, mint inkább a feudalizmusban akadna meg, és „jus prima natis” minden egyes nagy urnak a ki durkálna egy-egy porció nemcsak a tizedből, hanem az ártatlanságból is. Nem különben reájok kellene bizni a népevelést, a maguk számára és a szabad halászhatalási jogot. Ezt is jó lesz a szocialistáknak figyelmükbe venniük, mert nem csak nekik, de a mágnás nagyuraknak is élniök kell: különböző módon persze!

No de hát a birtokossági középosztály az mindig szerény volt. Az mindig megelégedett egy kis kényelemmel, egy kis jó móddal, meg egy hosszú paplannal, amely alatt bátran lehet nyújtózkodni. Most se kíván egyebet. Beleegyeznek mindenbe, csak a kényelméből, a jó módjából, meg a paplanából ne akarjanak elvenni. Mivel hogy komisz dolog ám az, ha össze kell magát huzni az embernek. Azt hiszi a paraszt, hogy csak ő van a világon, de amiben nagyon csalódik, mert vagyunk még itt többen is pedig mindannyian ele-gendő jussal arra nézve, hogy jól él-hessünk.

Azt mondja a száz holdas gazda: én nem, de a kétszáz holdas fizethet. Azt mondja a két száz holdas: fizessen a négyszáz holdas és így tovább. Mikor

aztán fölérnek az ötven meg százezer holdasig, már mint például Schlauchig, az egyszerűen töröknek nézi az alatta valót, mint egykor Dobó István és úgy nyakon önti forró katolikus szofizmával, hogy bele bődül. Ne neked szocialista! Levén pedig szocialista mind, aki a püspökök jövedelmét nem kevesli. Így tesznek a mágnás nagyurak és mindenki aki azt hiszi magáról, hogy ő engedhetne ha akarna. De nehogy mások is abban a véleményben legyenek, hát egynehány lép-esfokkal még felebb áll.

Hát ha a szocialis kérdést ezenképpen lehetne megoldani, akkor már készen lennénk vele körülbelül, mert ismerjük az osztályok véleményét, csakis szava-zásra kellene őket bocsítani s az elnök ezenképpen monnáhatná ki az ítéletet:

„Részben katolizálni kell a parasztot, már tudniillik, amennyiben a bizalmas helyzetben levő kath. főpapság érdeke megkívánja; részben vissza kell állítani az urbéri törvényszékeket és jos gaudiumot, amennyiben az uradalmak birtokosainak érdeke megkívánja; részben pedig meg kell hagyni a szabadságukat, már t. i. amennyiben a feles tengeriföl-dek. aratási szerződések és egyéb birto-kosszítályi érdekek azáltal nem érintet-nek, de szorosan megszabni a korlátokat már ameddig e tekintetben terjeszkedniök lehet!

Hát szocialisták, nektek ugyan kár volt megmozgatni a fületeket, mert föl-lármáztatok annyi alvó oroszlánt, hogy ha az mind nektek ront, majd akkor lássátok, hogy: hány zsákkal telik?...

Emlékbeszéd

Domokos Lajos, Debreczen szab. kir. város város főbírája, a debreczeni ev. ref. egyház egykori fő s a kollegium helyi gondnokának a magyar nemzeti művelődés, Debreczen sz. kir. város és a hazai protestáns egyház és tanúgy körül szerzett kiválóbb érdemeire.

A debreczeni joghallgatók körének fel-kérésére írta s a kör által 1898. évi február 19-én tartott Domokos-ünnepélyen felolvasta: **Kérészy Zoltán dr.** jogakad. tanár.

Lássuk tehát röviden egyházi és tanügyi téren való szereplését s az azt irányító vezéreszméket.

A hierarchia és büriarchia között le-zajlott küzdelemben Domokosnak kiváló rész jutott. E küzdelem tudvalevőleg 1790-ben tört ki a maga teljességében, midőn a budai zsinat a világi elemnek az egyházkormányzatba való hatályos befo-lyását, ha nem is az egyházzal való tel-jes paritását biztosítja.* A világi elemnek az egyházkormányzati jogokban való ré-szszelése ellen, illetve az ezt intézményi-leg biztosító zsinati határozatok törvény-erőre emelkedésének megakadályozása végett Sinay Miklós debreczeni tanár, támogatva a tiszántuli papság tulnyomó részétől, mindent elkövetett, sőt Szathmári Paksi István superintendenstől nyert fel-hatalmazással kezében s két paptársa ki-séretében Bécsbe menvén felségfolyamod-ványt nyújtott be a szentesítés megaka-dályozása céljából. Domokos a lábra kapott hierarchicus törekvéseket, melyek a reformátorok tanaival s a protestáns egyház-alkotmányok azokban gyökeredző szellemével homlokegyenest ellenkeznek, minden befolyásával elnyomni s a paritás elvét diadalra juttatni törekedett. E kérdés miatt keletkezett az a kiméletlen, elkese-redett küzdelem, amelyet a különben szintén nagytehetségű és tudományu Sinay ellen folytatott s amely utóbb, fájdalom! az eszme képviselője ellen irányuló sze-mélyes harcvezetést fajult el.

Azt azonban elvitatni nem lehet, miszerint Domokosnak, ki a tiszántuli egyházkerületben erősen elharapódzott hierarchikus törekvéseket hatalmasan ellen-súlyozta, kiváló része van abban, hogy a paritás elve hosszú küzdelem után mégis győzedelmeskedett.

* L. Szücs István. Id. m. Harmadik kötet 956. lap. Ballagi Géza. Emlékbeszéd Szücs István felett. A M. Tud. Akadémia el-hunyt tagjai felett tartott emlékbeszédek VIII. köt., I. szám 4—6 lap. Kovács Albert. Egy-ház-jogtan különös tekintettel a magyar pro-tesztáns egyház jogi viszonyaira. 216. s. k. lap.

volt, míg élt; élhetett volna vigan, most akart, de már nem lehet...

— Sok bánat ért? Oh hagyj el! Bánat nincs is a világon, csak az embe-rek találták ki egymásnak a keserítésére, bolondítására, csak annak nevezik. Hát láttál te már egy élő, egy járó Bánatot, a kinek volt keze, lába, teste, a ki tudott beszélni, tudott sírni, jajgatni, mint ahogy ti rajzoljátok saját, külön, beteges fantá-ziátok után? Fáj a sziv? Ez a bánat. Hát mitől fáj a sziv? Mikor fáj a sziv? Csak akkor fáj a sziv, ha rá gondolsz arra, amitől fáj. Oktalan, hát ne gondolj rá! Akkor csak tán nem fog fájni, akkor csak tán nem lesz bánat, szomorúság, fájdalom. Vagy azért busulsz, mert elvág-tad a kezéd?

— Fáj a szived? Megcsaltak sokan? Ne gondolj rájuk... Mit? Szeretted őket, ők is szerettek téged, de elhagytak. Bár érdemes reájuk visszagondolni? Te ideá-lokért rajongt hát, egy földfeletti lényért, egy megtestesült eszméért! Bolondság. Nézd meg őket s aztán neved.

— Az első kis kartonruhá volt, de öregebb nálad. Te nyolez éves lehettél, ő tizenkettő. Valami bolondos érzelm gyult ki a szivedbe s már akkortájt rimeken törted a fejed. Ki is kaptál a tanítótól vékony, hajlós pálezával. De azért annál jobban szeretted. Lelked már akkor kü-lönleges volt, rajongott az ideál után. Mit tudta az a kis paraszt pesztonka, mi az az ideál? Mi az az eszme? Mi az a eszme? Mi az az uri szerelem? Kikacza-czagott és ott hagyott. Beállt egy nagy-

uri házhoz — eselédnek. Nesze neked ideál.

— A másik már fönnebb való volt. Egy kis varró leány. Te is sokat nőttél akkorára, tizenötödik évvedbe léptél be, nagyon szép fiu voltál, emlékszel még reá, hányan megesudáltak? Büszke is voltál, hanem sok volt benned. Mit akartál te egy kis varróleánytól. Varrógép mellett nincsen ideál. Ott csak test van, dolgozó, kinlódó s aztán kimerülő test. Kell ideál?

— A harmadik egy kis filigrán te-remtés volt, finom, mint a harmat, s puha, mint a bársony, csillogó, mint a gyöngy, valóságos ideál, aminő csak az álomban él, aminőt csak a teagyad alkotott, párlját nem láttad sehol a földön, szeret-ted, imádtad, ő is szeretett téged. De mit ért, ha olyan nagyon finom volt, olyan nagyon könnyen törékeny. Leka-szálta a halál időnap előtt. Hja, a halál nem ismer ideált.

— A negyedik egy szép karesu te-remtés volt, ragyogó mint a napsugár, fényes, mint maga a nap, játszi, mint a fürgő lepke, jókedvű, mint a tavaszi ki-kelet, szerető, mint az édes anya, áldott mint a szülői kép s jó szivü, nagyon jó szivü, mint akár — a vaj. Az volt a baj, hogy könnyen olvadt és soknak jutta-tott belőle. Talán neked legtöbbet, de mit ért az, ha osztoznod kellett. A szerelem nem ismer just, nem tud örökös gyerekről az ideál nem ismer ideált.

— Az ötödik egy szép — színész, talán valami kórista, de szép, de kedves. Am ezt hagyjuk, a színész csak a szín-padon ismeri az — ideált, az életben na-gyon prózai, sok pénzre lett volna szük-sege, de hát te csak ideálból élsz...

— A hatodik egy gazdag özvegy-asszony. Gazdag is, özvegy is, kettős ok a szerelemre. De hát már asszony volt, tulesett azon a bizonyos misztikus koron, nem tudott nagyon pirulni, nagyon le volt már törülve arezáról a hamv, a him-por... Ott hagyta.

— A hetedik, a nyolezadik. Eh, nem folytatom tovább. Ideált kerestél náluk. Nézz végig rajtuk. A legtöbb azóta férjhez is ment, el is hizott egy kissé mindenik, van öt-hat gyermekük, szurto-sak, piszkosak, kiabálók; kezdenek mind-annyian vénülni, szürkül a hajuk, csak a pénzről tudnak már beszélni. Nagyon prózaiak. — Hát hol az ideál?

Egy percze elhallgatott, aztán szo-rosabbra fonta karjait a költő nyaka kö-rül, mely fölkezagott ismét.

— Mit bámulsz, mit bámulsz? Mért jöttél ki ide? Dalt akarsz írni? Nézz meg engem. Az vagyok én? Eszme kell? Az vagyok én. Hangulat kell? Az vagyok én. Szerelem kell, meleg, tüzes? Az va-gyok én. Rim kell, esengő bongó? Az va-gyok én. Forma kell, költői, lírai? Az vagyok én. Énekelj meg engem, ugy a hogy látsz, mindenki belém szeretsz, de a te dalodba is, mert a te dalod én va-gyok, mert a te eszméd én vagyok, mert a ríméd én vagyok, mert a te szerelmed

Az élelétásu kitünő férfi teljes tudatával bírt annak is, hogy a világi elem részére a budai szervező zsinat által biztosított egyházkormányzati befolyás szükségessé teszi, miszerint a protestáns egyház intézkedéseket tegyen a világiak oly módon való kiképzésére, hogy azok képesek legyenek a reájuk váró egyházigazgatási funkciókat az óhajtott sikerrel ellátni. S miután a magyar köz- de részben a főnemesi osztály is a jogi, politikai, közigazgatási pálya iránt mindig kiváló előszeretettel viseltetett, ez oknál fogva Domokos, a nála szokásos erélylyel és buzgósággal munkálkodik a jogi szakoktatásnak a debreczeni főiskolában való rendszeresítésén s e célból egy jogi tanszék szervezésén. Igaz ugyan, hogy a debreczeni főiskolában már a múlt század első felében (1742) tanítá a természet- és népjogot Szilágyi Tönkö István s azután is, az egész XVIII. századon át szerepel e két jogi tárgy, 1798 óta pedig, midőn a philosophiai tanszak ketté választatik, a politika is a philosophiai tárgyak körében. Amde a jogi szakoktatás önálló szervezése. illetve az első jogi tanszék létesítése csak az 1796. évi október hóban tartott egyházkerületi közgyűlés által lett kimondva. A kerületi gyűlésnek az első jogi katedra szervezésére és betöltésére vonatkozó határozata így hangzik: „Már egynehány ízben volt arról szó, hogy az itt levő collegiumba olyan professort kellene állítani, aki a haza törvényeit tanítaná. Ennek tanítására egyebek felett alkalmasnak ítéltetik Széplaky Pál ur úgy, mint aki Göttingában harmadfél esztendeig tartózkodván, mind a philosophiában, mind a juridicumokban, statisztikumokban szép előmenetelt tett és ezelőtt kevéssel Pesten prókátorságra is felesküdvén, dicséretes speciment adott. Elvégeztetett tehát közakarattal, hogy említett Széplaky Pál uramnak hivatal adódjék a jus naturának, a politikának, statistikának és a haza törvényeinek tanítására, ideértve a magyarországi jus publicumot is.”

((Folyt. köv.))

én vagyok, mert a te ideálad én vagyok, mert a te Muzsád én vagyok. Szeretted régóta, nem találtál meg, eljöttem hozzád, hogy megmutassam, milyen vagyok én tulajdonképen; akit annyiszor megénekeltél, akiről annyiszor álmodtál, de a kit sohase láttál. Nézz meg jól. Mert többször úgy se látsz.

Aztán közelebb hajolt hozzá, hirtelen megcsókolta a költőt. Megrázkódott az tőle, csudálatos édes melegséget érzett ereiben.

A lány megkérdezte?

— Szeretsz?

Lázasan susogta:

— Szeretlek, örültem.

— Csókolj meg.

A költő összeesucoritotta ajakát, hogy forró csókot leheljen a lány borsony arcára.

De akkorára a lány már — nem volt sehoh. Kúrta hirtelen a virágos bokrok is lefoszlottak, száraz, szinte csupasz galyak lóbázták magukat a hűvös szellő legyintgetésére.

A költő kábultan tekintett maga körül. Keresett valakit, nem találta sehoh. Szinte közel volt az összerokadáshoz. Összezuza nyakán a felöltőt és egy kis füves dombra ült le.

Érzéketlenül bámult maga elé. Távolról halkán csudálatos zaj hangcsált, aminő csak kevéssel azelőtt. A zaj mindinkább enyészett s muló hangja lassan lassan átszüremlett a csöndbe, a végtelen nagy csöndbe...

...Április kisasszony; már akkor járt szárnyas koboldjaival.

Gyászrovat.

† **Halálozás.** Említettük, hogy az ev. ref. felsőbb leányiskola érdemes tanárnője **Veszprémy Irén** elhunyt. Kartásai külön gyászlapot adtak ki, amelyet részvétellel közlünk: Alulírott tantesület mély megilletődéssel tudatja **Veszprémy Irén** felsőbb leányiskolai rendes tanítónő, folyó hó 2-án délelőtt, szülőföldjén Brassóban, életének 29 dik, tanítónői pályájának 9-ik évében hosszas szenvedés után elhunytát. Porrá válando részei április hó 4-én, délután, az ev. ref. egyház szokott gyászszertartása mellett, Brassóban adják át az anyaföldnek. A debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola tantesülete. A tanári testesület a temetésén **Dóczy Gedeon** igazgató és **Karácsony Ottilia** tanárnő képviselik. Elvitték az iskola gyöngyvirág és fehér szegfűből kötött koszoruját, melynek az alapján az egyszerűségükben is oly meghatározó szavak díszlenek: Szeretete jelölje az ev. ref. leányiskola.

NAPI HIREK.

— **Április 11.** A 48-iki korszakalkotó nagy eseményeket Debreczen város és Hajdumegye közönsége hazafias lelkesedéssel fogja megünnepelni. Hajdúvármegye diszközgyűlésére már szétküldték a meghívót, amelynek tartalma a következő:

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának 1898. évi április hó 11-ik napján délelőtt 10 órakor Debreczenben, a vármegye székesháza nagytermében tartandó diszközgyűlésére, melynek egyedüli tárgya leendő az 1848-iki korszakalkotó nagy események s a magyar nemzet újjászületésének tekinthető ekkori nagy nemzeti vívmányok törvénybe igtatása 50 évfordulójának megünnepelése. Debreczen 1898. márczius 31. Rásó Gyula, kir. tan. alispán.

— **A Kreith-féle muzeum.** A **Kreith Béla** gróf muzeumának Debreczen város részére huszezer forintért való átengedési ajánlatát és szombaton tárgyalta a tanács. A küldöttség tagjai, **Komlóssy Arthur** főjegyző elnöklete alatt **Dobieczi Sándor**, **Bakonyi Samu dr.**, **Komlóssy Dezső** és **Ronesik Lajos** tanácsnok, a ma reggeli gyorvonattal utaztak el Budapestre, hogy a muzeumot megtekintsék s ottani szakértőkkel értékét megállapítsák.

— **A Csokonai-nyomda- és kiadó-részvénytársaság** tegnap tartotta rendes évi közgyűlését **Márk Endre** elnöklete alatt. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentés a vállalat fokozatos fejlődését és modern szellemben való haladását konstataja. Az előbbi mostoha évekhez képest az anyagi eredmény is kedvezőbb, ámbár még mindig nem kielégítő. A jelentést és a mérleget közgyűlés tudomásul vette s **Mayer Emil** indítványára az igazgatóságának köszönetet szavazott.

— **Az új házszámzás.** A városházán tegnap bontották fel **Körner Adolf** tanácsnok elnöklese mellett az új utcazeneveket és házszámokat jelző táblák szállítására beérkezett ajánlatokat. Összesen hat ajánlat érkezett, u. m. **Veit Lipót** (Budapest), **Steiner Armin** és **Ferencz** (Budapest), **Léderer Károly** (Pozsony), **Tóth Gyula** (Debreczen), **Buchsteiner és fia** (Budapest), **Piffel és Zelinger Ede** (Debreczen) czégektől. Az egyes ajánlatok között nagy eltérések mutatkoznak, amit a bemutatott minták alakja és anyaga közti különbségek okoznak. Noha a pályázati feltételek szerint csak érczöntöntvényű mintákkal lehetett volna versenyezni, mégis bádogg minták is mutatattak be, amelyek igen olcsók: hásszám és kerületjelző táblák darabja 36 kr, utca

névjelzőké 1 frt 70 kr. Ellenben a legszébb, horgony érczöntvényből való hásszámjelző táblák darabja a kerület jelző táblával együtt 2 frt 05 krba kerül. **Zelinger** és társa ilyenekkel pályázik. A **Tóth Gyula** czég öntött vastáblát 1 fr. 50 krjával szállít. Baj, hogy nem minden ajánlat vehető figyelembe, mivel a feltételek egyik vagy másik pontját nem tartja be. Így például épen a legmegfelelőbb minták ajánlattevői hosszabb terminust kérnek mint amennyit a pályázati hirdetmény megszabotti tudnillik a szállítási határidőt júniuson tulra kívánják meghosszabítani. Egyébiránt **Dobieczi Sándor** és **Latinovics Mihály** szakértőkkel nyomban a felbontás után bírálat alá vette **Stahl Géza** főmérnök a bemutatott mintákat és ítéletüket már ma beterjesztette a tanácshoz. A tanács a mai ülésében foglalkozott ez ügygyel és az ajánlatok közül **Brucksteiner és fia** (Budapest) ajánlatát fogadta el, aki a hásszám és utcajelző tábla darabját 1 forint 25 krajczárért vállalta el. A bizottság első helyen a **Piffel-féle** ajánlatot javasolta, de mivel ez drága volt és a fenti ajánlat anyag- és forma tekintetében megfelelő a **Brucksteinerét** fogadta el.

— **A bejelentési hivatal ügyforgalma.** A r. bejelentési hivatal ügyforgalma a múlt hóban a következő volt: Beérkezett 152 közgyűlési ügydarab, 42 kihágási ügydarab; eselőd-könyv kiadatott 57 darab, igazolási jegy 6 és ideiglenes igazolvány 15 darab. Bejelentési lap a múlt hóban érkezett 11032 drb; rövid uton felvilágosítást adott a hivatal 7741 esetben.

— **A Zion debreczeni betegsegélyző egyesület** f. évi márczius 27-ére hirdetett, de a tagoknak kellő számban való meg nem jelenése következtében meg nem tartott **rendes évi közgyűlése április hó 10-én délelőtt 10 órakor fog az izr. iskola tanácsstermében** az első ülésre hirdetett tárgysorozattal megtartatni. Az együleti tagok figyelmeztetnek, hogy ezuttal az ülés a megjelentek számára való tekintet nélkül meg fog tartatni. Az előjáróság.

A kereskedő ifjak önképző egyesülete évi rendes közgyűlését április 11-én délután 1/3 órakor tartja meg az egyesületi helyiségben. Tárgysorozat:

1. Titkár és választmány jelentése az 1897-ik évről. 2. Mérleg és a zárszámadások és az évi költségelőirányzat beterjesztése. 3. Számvizsgáló bizottság jelentése és ezzel kapcsolatban a tisztikar választmány és a számvizsgáló bizottsági tagoknak a felmentés megadása. 4. Esetleges indítványok. 5. Tiszviselők és a választmány megválasztása.

— **Keitős gyász.** **Sulyos csapás** érte **dr. Endre Iván** a 2. honvédhuszárezred ezredorvosát. Mult héten kedden érkezett haza Félegyházáról atyja, egy félegyházai tekintélyes földbirtokos temetéséről s pénteken azt a lesújtó hírt kapta, hogy édesanyja is meghalt. A közkedvelt ezredorvos gyászában az egész ezred tisztikara osztozik.

— **A közös hadseregbeli hadapródi iskolákban** rendszeresített s az 1898/99-ik évben betöltendő 25 egész ingyenes magyar állami alapítványi, továbbá 5 magán alapítványi hely betöltésére vonatkozó „Pályázati hirdetmények” megérkeztek s azok naponta 9—12 óráig ugy a katonai ügyosztálynál, mini a helybeli ev. ref. és róm. kath. gimnasiumok továbbá a főreáliskola és a keresk. akadémia igazgatóságainál megtekinthetők. A felvétel a budapesti, károly-városi, nagyszabeni, pozsonyi, temesvári s kamenecezi gyalogsági, valamint a bécsi tűzvédelmi és hamburgi utász hadapródi iskolák első évfolyamába történik. A morva-fehérttemplomi lovassági hadapródi

iskolába felvételnek nincs helye. A magán alapítványi helyek felett Budapest, Sopron és Fiume városok s Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye rendelkeznek. Jelenkezési idő f. évi május 31.

— **A szegényházi bizottság** szombaton d. n. Roncsik Lajos elnöklése mellett ülést tartott. A szegényházi gondnok havi jelentése szerint a létszám a hó végén 101 volt. A betegek száma 26. A felügyelők fizetés javítás iránti kérelmét a bizottság pártolólággal terjeszti a tanács elé. A bizottságnak az az intézkedése pedig a gazdaszonyokat is érdekli, hogy az intézet kertészetének terményeit, zöldségfélét, konyhanövényeket a piacutczai kut közepében fogják ezentul árulni „Községi szegényház kertészete” felirást viselő jelző tábla mellett. A szegényház kertészete terményeit igen jutányos áron adja. Végül a bizottság ismételt felkéri a városi tanácsot, hogy a szegényháznál külön férfi és női fürdő helyiséget építtessen.

— **Miniszteri jóváhagyás.** A honvéd apród iskolára és a honvéd főreáliskolára tett városi alapítványokat a belügyminiszter jóváhagyta, a honvéd hadapród iskolákra vonatkozó alapítói oklevelet pedig a honvédelmi miniszter elfogadta s záradékkal ellátta. — Megemlítjük, hogy a honvéd hadapród iskolákban a jövő 1898—99-ik tanévben 1 városi alapítványi hely lesz betöltve, amelyre vonatkozó pályázati hirdetés még nem érkezett meg. A honvéd főreáliskolában a városi alapítvány csak 1901-ben töltetik be.

— **Gazdász majális.** A legelső tavaszi mulatság, amelynek rendezősége már megalakult, a gazdasági tanintézet majálisa. Mint értesülünk, a derék ifjuság legközelebb a csinos meghívókat is szétküldi. A majálist segély-egyletük javára május hó 7-én, a nagyerdei vendéglőben rendezik. Család-jegy ára 8, a személy-jegyé 3 koronában van megállapítva. Jegyek a meghívó előmutatása mellett válthatók: Békés Lajos üzletében és este a pénztárnál. A rendezőség ekképen alakult meg:

Csanaúdy Aurél elnök, Csathó Andor, Neogrady Kálmán alelnökök. Sztachó István pénztárnok. Márton Dezső, Vörösmarty Imre ellenőrök. Király Tibor cigányvajda. Rendezők: Ákoncz István, Ballay Jenő, Bay György, Balogh Sándor, Bereczely István, Berényi Sándor, Beretvási Ambrus, Boros Miklós, Botos Ödön, Brüll Hugó, Dollák Jenő, Erdey Lajos, Gaál Imre, Gaál János, Gáspár Ernő, Geréby György, Gulyás Ferencz, Halász Albin, Herczegh Árpád, Heszleányi József, Jakó Pál, Kardos Ferencz, Kereszt-falvy Jenő, Kiss László, Laschó Arnold, Madarassy Andor, Márki Jenő, Márton László, Mayer József, Mihályi József, Mitrovics Ödön, Morvay Béla, Hovotny Victor, Plavenszky Imre, Raksányi Gyula, Rátz Pál, Ráthonyi Sándor, Séra Gyula, Seeborg Arthur, Striss József, Stojanovits Zoltán, Staukaldy Sándor, Szkurka Andor, Szirányi Sándor, Temesváry János, Técsy Mihály, Várady Andor, ifj. Védrody Viktor, Zsótér Zoltán.

— **Vigyázatlan biciklista.** W. S. raktárnok tegnapelőtt délután Nagyuj-utczán a járdán iramodott végig. Eközben egy 7 éves kis leánygyermeket elütött, ki komolyabb természetű sérüléseket szenvedett homlokán. A rendőrség a vigyázatlan biciklista ügyét áttette a bírósághoz.

— **Püspökfürdő.** A magyar fürdők örvedetes fejlődéséről tesz bizonyosságot az a föllendülés, mely a századok óta csodafürdőnek nevezett Püspökfürdőben tapasztalható. A Püspökfürdőt néhány év óta a nagy külföldi fürdők mintájára teljesen átalakították, úgy, hogy ma már nemcsak gyógyhatású vizével és természet szépségeivel, hanem komfortjával is évenként ezrekre menő vendégeket vonz oda a nyár folyamán. A kellemes fürdőhely Nagyvárad mellett fekszik és a városba naponta többször közlekedik a közúti

vasut, mely 15 perc alatt hozza be és viszi ki a vendégeket. Különösen kellemessé teszi ezt az olesó és gyors közlekedést az a körülmény, hogy Nagyváradon nyáron a kolozsvári szintársulat tart minden este előadást. Egyébként Nagyváradot telefon is összeköti a Püspökfürdővel, melynek kitünő vizét különösen idegbajosoknak, rheumatikus, köszvény és gyomorhajban szenvedőknek ajánlják nagy előszeretettel az orvosok. A Püspökfürdő bérlője a vidéki hírlapíróknak és azok családjának hajlandó 50% engedményt adni.

— **Halálos baleset.** Halállal végződő baleset történt tegnap délután. Bajti Mihály kocsis az epreskerti csapszék mellett megakarta etetni lovait. A szekéren egy szecs-kavágó gép s egy mérleg volt. Ez alatt volt a széna s amint Bajti a szénát kifelé húzgálta, egyszerre csak a szecs-kavágó leesett s a nehéz gép vasrésze úgy ütötte halántékra a szerencsétlen kocsis, hogy jajkiáltás nélkül rogyott össze s meghalt. A váratlanul elhalt kocsis Czukor Mihálynál szolgált 11 év óta, nős, családos öt gyermek atyja. A holttestet kiszállították a kózkórházba.

— **Köszönetnyilvánítás.** A „Zion” debreczeni betegsegélyző egyesület előjárása — az István gőzmalom társulat és a Debreczeni Első Takarékpénztár igazgatóságának az egyesületnek juttatott 10—10 frt adományért ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja.

SZINHÁZ.

Békéssy bucsujátéka.

Tegnapeste játszott utoljára Komjáthy társulatának szép hangú, jeles tehetségű baritonistája Békéssy Gyula a „Csikós” czimszerepében, a közönség, a melynek méltó kedvence volt a távozó művész zsufoolásig megtöltötte a nézőteret, nem tudott lelkesedésének kitörő indulatot és zajos jeleket külsőnözni, mert hisz az az őszinte sajnálkozás, a melylyel Békéssy távozását kíséri inkább nyomottá mint lelkesedővé tette az est hangulatát, s inkább a viszontlátásra való hívogatás, mint a jelen pillanaton való lelkesedés jele volt a legtöbbször fel-felzúduló tapsvihár, a mely a távozó színészt is mélyen meghatóta. Békéssy Gyula az igazgatónak oly idős tagja, mint ahány éve Komjáthy: igazgató. Nagyobb társulatnál mint magánszereplő, Komjáthynál kezdte mutatgatni jeles tehetségeit; az igazgató sem késett tért engedni, hogy a szerény kezdő azon polezra pályázzon, hogy Debreczen város közönsége őt egyhangulag kedvencei közé sorozza. Békéssy érezte, tudta, hogy nagy kötelességeket rótt reá ezen kitüntetés, sietett is ezen kötelességét leróni és nem egy kellemes és visszaemlékezésre mindenkor érdemes estét szerzett a közönségének, ez pedig viszont a szeretet jeleivel nem egyszer tüntette ki Békéssyt, a kölesönös szeretet amely a közönséget ő hozzá és őt viszont a közönséghez fűzi azon reményt táplálja jó barátjaiban, hogy ez az elválás rövid tartamu lesz és Békéssy még vissza fog térni az őt megbecsülő debreczeni közönségéhez, és nem is csinálunk titkot abból, ha a budai szinkör viszonyait az előadható darabokat illetőleg bíráljuk, nagyobb tere is lenne Békéssynek a művészi tökéletesedésre a mi színházunkban, mint a budai szinkörben, hogy miért kellett mégis ennek így történnie, arról a bucsuzás ezen pillanatában illőbb hallgatni. — A távozó művész mellett nagy gyönyörűséget nyújtott a közönség, mert Szatmáry Árpádnak ez idő szerint egyedül álló Márton öreg csikósa, mióta az ezen szerepben is híressé vált Réthi, majd Pártényi csendes emberek lettek, nem játsza senki úgy ezt a nehéz szerepet mint Szatmáry, nehéz itt Debreczenben különösen, mikor itt

van a hazája az ilyen tipikus alakoknak és a közönség nem győzte tapsolni a művész kitünő alakítását, jók voltak Serfőzy Zseni, Fenyéri, Haday, Tanay. A bucsuzó művészt két szép virágcsokorral tüntették ki tisztelői.

Műsor a ma kezdődő hétre. Hétfőn, Haday Sándor bucsufelléptéül: Felhő Klári. Kedden, először: A nőszabó, a vigszínház legújabb nagysikerű francia vígjátéka. Szerdán: A nőszabó, másodsor. Csütörtökön: Rafael, szomorujáték. Pénteken: nincs előadás. Szombaton: nincs előadás. Vasárnap: délután 1848. Hadak útja. Este: A veres sapka. Vidor Pal népszínműve. Hétfőn április 11-én: délután A varázsgyűrű, operette. Este disz-előadásul: I. Prológ, ez alkalomra írta: Kőrösi Kálmán. II. Budavár bevétele, történelmi színmű, írta: Vahot Imre. Előkészületen Lili, operette. Adorján báró, színmű.

TÁVIRATOK.

Zsarolás fegyverrel.

Budapest, április 4 Kerekes Barnabás közúti vasúti főkocsi vezető, ki a társaságtól meg akart válni, nyugdíjra és végkielégítésre jelentett be igényt. Megmagyarázták neki, hogy mindkettőt nem kaphatja meg. Kerekes erre Irsai J. központi felügyelőnek levelet írt, melyben azzal fenyegetőzik, hogyha kivánságát nem teljesítik, lelövi a felügyelőt s határ-időül a mai nap déli 12 óráját nevezte meg. A fenyegetőző kocsi vezetőt, mielőtt tervét végrehajthatta volna, a rendőrség elfogta. A fegyveres zsaroló azt vallotta, hogy nem gyilkossági szándékból, hanem tisztán azért fenyegetőzött, hogy pénzhez usson. Fogva tartották.

Zoia pöre megsemmisítve.

Budapest, április 4. Párisból szenzációs hír érkezik: A semmitő szék a Zoia pörében hozott ítélet ellen beadott semmisségi panasz folytán az esküdtszék ítéletét megsemmisítette, anélkül, hogy az ügyet más esküdtszékhez utasította volna. Az indokolás kifejti, hogy a katonai bíróságok ép oly állandó bíróságok mint a polgári bíróságok. — A hadügyminiszternek nem volt joga a haditörvényszék helyett eljárni. — A közvádló szintén jogtalanul vitte az ügyet az esküdtszék elé. Az ítélet felolvasásánál a közönség, ügyvédek, újságírók nyugodtan viselkedtek.

A háboru küszöbén.

Budapest, április 4. Az Agence Havas jelenti Madridból: Daczára annak a nyugtalanságnak, a melyet a háboru réme idézett elő, nyugalom uralkodik a városban. Több lap jelenti: Woodford amerikai nagykövet elutazni készül. A hadi és tengerészeti előkészületek nagyban folynak. A kormány minden erejéből a béke föntartására törekedik. Egy híresztelés szerint a pápai nunczius a külföldi államok nagyköveteit bizalmas konferenciára hívta egybe.

Budapest, április 4. Madridból a Fabra ügynökség jelenti: A miniszterek tegnap este 8 órától hajnalig tanácskoztak. A miniszterek kijelentették, hogy semmi újabb hivatalos értesítést nem kaptak Washingtonból és iparkodtak eltitkolni azt a rossz benyomást, amit bennük ez a körülmény előidézett. A kereskedelmi miniszter konstata, hogy a helyzet nagyon aggasztó. A hadügyminiszter részletes jelentést nyújtott be a hadsereg szervezetéről. Cap-debora miniszter egy interjú alkalmából kijelentette, hogy minden jel arra mutat, hogy háboru lesz. A kormány tanácskozása eredményét közölte az amerikai nagy követtel.

Gazdák és gazdasági egyesület.

Debreczen, április 4.

A gazdasági egyesület, mely harminczegy év óta fennáll, vasárnap nagy érdekű közgyűlést tartott:

Tudósításunk itt következik.

Az értekezleten körülbelül 200 gazda jelent meg, akiket Váczy János gazdasági egyesületi elnök néhány szíves szóval üdvözölt. Az értekezlet összehívásának indokait, a gazda társadalom tömörülésének, a gazdasági egyesületbe való tömeges belépésnek szükséges és hasznos voltát, ifj. Sporzon Pál tanár, egyesületi titkár fejtette ki.

Az utána következő felszólalók valamennyien szervezkedésre, tömörülésre buzdították a gazdákat, keretében a gazdasági egyesületnek.

Rickl Antal alelnök egy sereg új érveléssel támogatta Sporzon Pál előadását. A Hortobágy jobb jövedelmeztetése ügyében a városi közgyűlés által kiküldött 15 tagú bizottságban alig öt tag képviseli a gazdaosztályt. Vajjon e nagy kérdésnél is nem-e a gazdasági egyesület feladata megóvni a gazdák érdekeit?

A gazdálkodás terén is ma már nélkülözhetetlen önképzés, a tudomány és technika vívmányainak megismerése, a felmerülő kérdések megvitatása s a közös célok elérése eszközeinek, módjainak megállapítása, — mind mind a gazdasági egyesület kebelében érhető el.

Ha látjuk, miként állanak össze, egyesülnek más foglalkozások emberei és miként tudják megvédeni előmozdítani saját érdekeiket: lehetetlen tétlenül maradniok a gazdáknak.

— Ne aludjunk hát — fejezte be élénk helyeslés között Rickl Antal a beszédét, hanem egyesüljünk mi gazdák is, a magunk jóvoltára.

Csáky Gergely nyug. gazdasági tanácsnok szintén a Hortobágyról indult ki panaszos fejtegetésével. A Hortobágyról, amelynek egy részét, szerinte, imé elakarják venni a gazdaközönségtől. A 35 %-os pótdadó is a gazdák vállait nyomja legerősebben. A gazdák pedig a disznóvásárban meg a város háza előtt tárgyalják sok nagy bajukat, aminek nincs semmi nyomtatéka. Elhetetlenségnek, gyávaságnak nevezi, hogy a négyezer főből álló debreczeni gazdaosztály, ez a nagy tömeg, nem érvényesíti erejét, ott ahol lehetne, ahol kell. Holott a saját zsebe, a megélhetése forog kérdésben. A városi közgyűlés nélkülé intézkedik róla. Kiszámították, hogy a városi közgyűlés 220 tagja közül csak negyven tartozik a gazda osztályhoz. Hát nem szégyen az, hogy ilyen kevés számmal van képviselve a város igazgató testületben? Nem akarja a város háztartását kritizálni, — de nem hagyhatja szó nélkül, hogy van pénz drága lépcsőházakra, színházi szubvencióra (!), sok más hasznosabb dologra pedig nincs. Mert vannak jó bolondok, akiket fejni lehet.

A volt tanácsnok ur is azzal fejezte be kemény mondásait, hogy tartson össze a város négyezer gazdája, a legkisebb és a legnagyobb csoportosuljon a gazdasági egyesület zászlója körül.

Király Gyula, a város jelenlegi gazdasági tanácsnoka már egészen más, magasabb nézőpontról szólt a kérdéshez. Mellőzte az eddig emlegetett helyi érdekeket s általános, országos érdekek szemüvegén keresztül vizsgálta: miért kell belevonni minél nagyobb számmal a gazdálkodó polgárságot a gazdasági egyesület működése körébe. Arra a szerepre hivatkozott, amelyet újabb időben a népes s ennelfogva nagy tekintélyű gazdasági egyesületeknek juttatott a kormány az újabb

mezőgazdasági törvények alkotása és végrehajtása körül. A debreczeni gazdasági egyesület s ennek révén a gazdatársadalom, csak akkor fejtheti ki erejét, csak akkor vihet döntő szerepet, csak abban az esetben imponálhat, ha minél nagyobb számban tömörülnek a gazdák saját érdekeik védelmére.

Dr. Király Ferencz, kamarai titkár és országgyűlési képviselő nagy tetszéssel fogadott hosszabb beszédben fejtette ki, miért kell a magyar Alföld szívében a négy ezer gazdának jogos érdekei, törekvései biztosítására szövetkezni. Ezt nem csupán osztály-érdek, hanem országos érdek is követeli. Egyesült erővel többet lehet elérni és minden vívmány a közjólétet emeli. Rámutat a kereskedő és iparos-osztályok tömörülésének eredményeire, a debreczeni kereskedő-társulat által alapított és fenntartott kereskedelmi akadémiára.

Hát ez a négyezer gazda, mit tudna elérni, ha összetartana?!

Hivatkozás történt a szociálizmusra. Ma még nem olyan imminens a veszély; de az lesz, ha egészségesen szervezkednek a szociálisták. Ellenök csak erős tömörüléssel lehet védekezni. Előestéjén állunk egy nagy gazdasági és adózási rendszer átalakulásának; napi-rendre kerül a kataszter és az örökösödési jog revíziója, előttünk a kiegyezés és a külállamokkal való kereskedelmi szerződések megkötése. Mindezek közéről érintik a gazdaközönség érdekeit, amelyek védelmére csak úgy léphet fel nyomatékosan, ha összetart. Végül a helyi érdekek felsorolásával fejezte be Király Ferencz is a beszédét.

Óry Mihály kérésére Rácz Lajos egyesületi jegyző felolvasta az alapszabályokat, mire Kertész Mihály buzdította a gazdatársait tömeges belépésre.

Néhány rövid felszólalás után Gáll Ferencz megkezdte a tagul való beiratkozást, amit száznál többen követtek.

Tag-gyűjtő ivatek számosan vettek magukhoz s így bizton remélhető, hogy rövid idő múlva néhány száz új taggal folytathatja tovább működését a debreczeni gazdasági egyesület.

A tagsági díj egy évre két forint. Ezt a kis gazdák is erőltetés nélkül megfizethetik.

Buttykay Ákos hangversenye.

Debreczen, április 4.

A debreczeni zenede tevékeny igazgatójának el nem hallgatható érdeme hogy a közönség a fiatalabb művészi gárda egyik kitűnőségének előadását élvezte faliájközt.

Buttykay Ákos még fiatal ember s már jól ismert neve van itthon s a külföldön. Ó Stavenhagen kedvelt tanítványa, de nem halad szorosan mesterének nyomában. Első piecejei után azt gondoltuk volna, hogy Sauer vagy D' Albert növendéke, mert játékaiból hiányzik a Stavenhagent annyira jellemző nehéz energia, amit egy fővárosi kritikus „legato-stylus“-nak nevezett el.

Schumann-nak egyik poeticus ciklusát, az Ábrándképeket választotta a hangverseny megnyitójául. Megvalljuk ezen finom zeneköltemények előadásánál, melyben Schumann ábrándos költői lelke nyilatkozik meg — több melegséget vártunk, a dallamos rythmus esonkittatlan kiemelését, a zenei gondolatok markansabb kidomborítását. Buttykay ettől eltérőleg interpretálta a szerzőt. Az első úz perc után nyilvánvaló volt, hogy ő az értelmet keresi s adja vissza s ennek kedvéért mellőzi a primitív hatást és kiméletlenül megbontja a mű constructióját, hogy a szabályos rityhmus közé rejtett értelmet tisztán állíthassa élénk.

Lélekzetvétel nélkül csodáltuk Faust keringőjénélrosunk a teljes erejében ezen pontnál kibontakozó fiatal művész játékát, melyben energia, ihlettség és a legfelsőbb technika tökélye egyesült. — Előadásában benne volt Gounod is, Liszt is, — s a művész is. A Liszt-féle szédítően gyors diossonans accordok, a pianissimokban véghez vitt chromatikus futamokkal mozaikszerűleg kirakott themák, — a költői érzékkel visszaadott gondolatok hatása alatt háttérbe szorult a hangszer s előttünk állt maga a zene, abszolút tisztaságában.

Mint zeneköltő is bemutatkozott a művész, 16-ik Es dur opusával. A művet Scherzonak titulázta, de nem egy helyen a ballada komolysággal hat. A Fidelio alapeszméjére emlékeztető, három ütemre terjedő themára épített mű figyelemreméltó szerzemény, de a zugó tapsból a nagyobbik rész mégis a művészt illette, ki ráadásul Schüttnek genialis „Rococo“-ját játszotta el, oly siker mellett, mely legrégebb rivalisának is dicsőre válnék.

Nem vélünk tévedni, hogy Buttykaynak, teljes kiforrása után — a legszebb hirnevet helyezzük kilátásba, mert nálunk ma csak Dohnányi és Thoman azon szerencsések, kik őt megelőzik.

Buttykay számait Beriot hálátlan hegedű-duója és Tchaikowskynak, az orosz Beethovennek remek quartettje töltötte ki. A teljes elismeréssel örömmel adózunk Marton, Friedmann, Ujfalussy és Kövy uraknak, kik e gyönyörű vonós-négyes élvezetét, a műnek megfelelő előadásukkal lehetővé tették.

Utolsóelőtti pont gyanánt Dörschlag ur énekelt szép hangjával Steinacker ur kísérete mellett.

S.

Irodalom és művészet.

* A Magyar Kritika 13. száma a következő tartalommal jelent meg: Ha Petőfi élne... (Vezércikk). Huber Lipót munkája a Talmudról, ismerteti Smiedt Ferencz dr. A honvédtalálóból, írta: Zalár József, ismerteti Palágyi Lajos. Magyar könyvtár, Morvay Győzőtől Kozma, Beöthy és Rákosi márciusi színművei, bírálja: cs. e. Graza György: Szabadságharc története, ismerteti Király Pál. Molnár Ferencz: Magdolna bírálja: Roboz Andor. Békefi Remig művelődés történeti éstekezések. Szecezi Molnár Albert élete, Dézsi Lajostól, ismerteti Rupp Kornél. Pázmány és a magyar liturgia: Angyal Dávid és Sebesztha Károly vitája. Irodalmi hírek. Folyóiratok. Megjelent könyvek.

Szerencsések.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 31.

Az osztálysorsjáték mai folytatélagos huzásán a következő nyereményeket huzták ki:

10.000 koronát nyert: 61463
 5000 koronát nyertek: 17260 81310 91750.
 2000 koronát nyertek: 83534 46933 80597 5141 17266 64273 75768 36243 51002 25687 18209 21603 74116.
 1000 koronát nyertek: 24016 81802 67369 89747 54646 18720 46141 24564 38886 13958 23519 14686 48203 68871 80225 74507 88014 71037 77477 57515 1545 86691 59299 95278 14544 99757 39295 82542 48647 93293.
 500 koronát nyertek: 52211 95443 29266 1770 55479 10614 88612 57472 48967 19969 70869 11673 29423 37183 92017 87696 76553 49276 41186 51503 90944 42283 51512 83048 90249 33008 39837 43859 56706 22674 78623 92176 43185 72944 5670 80530 67739 40814 43821.

Ingatlanok forgalma.

A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál.

1. Zelinger Ede és neje Linhart Anna ondódi földjét megveszik Pál János és neje Szilágyi Zsuzsanna 1300 frtért.
2. Mórész András 120□ öl területű majorsági földjét megveszik ifj. Hevesi Mihály és neje Kiss Zsuzsanna 240 frtért.
3. Bátori András és neje Horváth Zsófia megveszik Mórész András 108□ öl területű majorsági földjét 162 frtért.
4. Ecsedi Mihály 433□ öl területű homokkerti szőlőjét a rajta levő épüle-

tekkel megveszik Hufnagel József és neje Kaschó Anna 1280 frtért.

5. Nagy Sándor és neje Ujvári Mária megveszik Both János és neje Szilágyi Juliánna 3362/3. sorszámú házukat 2200 frtért.

6. Dr. Benesik József házának s földjének egynegyedrészt megveszi Bentsik Káralyné Dancs Irma 1600 frtért.

7. Vértési Istvánné Bundi Juliánna 739 sorszámú házat megveszi Papp Mária 3800 frtért.

8. Özv. Varga Istvánné Balás Klára veszi Gál Sára özv. Bodnár Ferenczné és Geréb Juliánna téglás kerti 5198 hrsz. szőlőből az öket illető részt 533 frt 33 krért.

9. Vida József és neje 300□ öl majorsági föld részletét megveszik Fischer Bernát és neje Fischer Mária 600 frtért.

10. Szabó István Széchenyi kerti szőlőjét megveszi Luczi István 2300 frtért.

11. A „Takarék és Hitelintézet” 3531 sorszámú házas telkét megveszi Hummel Mihály és neje Mellár Gizella 5600 frtért.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Beocsini, Portlandt, Román cement és kőbányai disztégla gyári raktár.
Zsákonkénti és vagonkénti eladás. — Elismert legjobb cement.
Csapó-, Kis-Szappanos-utca 407.

Stegmüller Árpád
építésznél. 328-15-8

*****
Megbízható vetőmagvakat
ajánlunk a legjutányosabb árak mellett
Deutsch Albert és fia
Hatvan-utca 1096. 320-9-7

Lóhere- és luczerna-magvakat tisztítani és arankamentesíteni elvállalunk.
*****

Megérkeztek *****
a tavaszi idényre a legújabb bel- és külföldi
Női divat *
* ruhaszövetek
s nagy választékban kaphatók
Szabó Lajos Fiai
cégnél
Debreczen, Rózsa-tér.

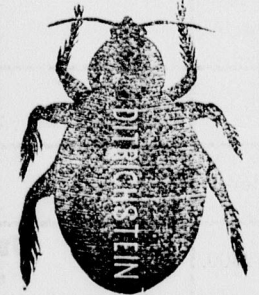
Több mint 100 év óta az előkelő közönség legkedveltebb illatszere
No. 4711. Eau de Cologne
(kék-arany színű oximkével) készíti
FERD. MÜLHENS
Köln a/Rh. No. 4711.
Kapható minden finom illatszerüzletben.

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15-20 cm.
Talaj minősége: jól trágyázott.
Mauthner-féle magvak.
Aussaatzeit: 3. und 4. Sep-tember.
Pflanzweite: 15-20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A Mauthner-féle
hírneves
konyhakerti- és virágmagvak
zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett
medve-védjeggyel
valamennyi nagyobb fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók. 303
A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

Cs. kir. szab. Ditrichstein-féle
poloskairtó szer
főműködő hatása a poloskák és ezek petéinek kiirtásánál.
Alkalmazható mindenütt a nélkül, hogy ennek nedvessége folytán a kárpitokon, szöveteken vagy butorokon felt- vagy peccsnyomot hátrahagyna. Orvosilag constatálva, miszerint a szoba levegője diszinficiálódik; nem lobbanékony és így a legkitünőbb poloskairtó szer.
Ára üvegenként ecsettel 40, 75 kr., 1.50, 3 frt. Gummifecskendő 40 kr.
Egyidejűleg ajánlom kis kézi gözgépet, melynek segítségével a poloskairtó szer gőze minden poloskafészekbe bevezethető, miáltal tökéletes és alapos kiirtás érhető el. — Ára ezen kis kézi gözgéprek 2 frt.
Svábbogarak, oroszférgék, molyok és bolhák
legrövidebb idő alatt alaposan kiirtatnak irtóporom által.
1 doboz 40 kr. és 1 frt. — Gummifecskendő drbja 40 kr.
Megrendelések utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett pontosan eszközöltetnek.
Ditrichstein Mór, Budapest, VII., Nyár-utca 34. sz.
Elárúsítók keresteinek. 329-10-3

Aláírási felhívás

a Debreczenben létesítendő mezőgazdasági malommal egybekötött
„Keményítőgyár Részvénytársaság“
 részvényeire.

Alólirottak — a beszerzett adatokból és szakértői véleményekből — meggyőződést szerezvén arról, hogy Debreczenben egy mezőgazdasági malommal egybekötött keményítő-gyár nagyon jövedelmező vállalat lenne és városunk és vidékének gazdasági helyzetén nagyot lendítene, elhatároztuk, hogy egy ilyen vállalat létrehozására részvénytársaságot alakítunk. Ennek következtében a létesítendő „Első debreczeni keményítő-gyár részvénytársaság“ alaptőkéjének biztosítására szükséges részvény-aláírás eszközölhetése céljából a kötelező tervezetet magában foglaló aláírási íveket ezennel kibocsátjuk, — felkérve a nagyérdemű közönséget a részvények mielőbbi jegyzésére.

1. A vállalat tárgya: Buza- és kukoricza-keményítő, valamint csiriz gyártása és értékesítése, az ehhez szükséges liszt előállítása, a fel nem dolgozott liszt eladása, vámórlés, darálás és esetleg más hasonló iparág folytatása.

2. A vállalat tartama a cégjegyzéstől számított 50 év, mely azonban közgyűlési határozattal meghosszabbítható.

3. Az alaptőke 300,000, szóval háromszázezer korona.

4. A részvények száma 1500 darab, névértéke 200 korona.

5. Az aláírás zárideje 1898. május 15-ik napja.

Az aláírás alkalmával minden aláírt részvényre névértékének **tíz** százaléka készpénzben lefizetendő. A névérték további **20, szóval husz** százaléka **1898. június 15-ig**, további **20, szóval husz** százaléka **1898. június 30-ig** lesz a Debreczeni Közgazdasági Bank pénztárába lefizetendő.

A részvények névértékének további 50, szóval ötven százalékát tartoznak aláírók a megalakulás után a közgyűlés által meghatározandó módzatok mellett a Keresk. törv. 169. és 171. §-ában körülírt jogkövetkezmények terhe alatt kifizetni.

6. Az alapítók a keresk. törv. 150. §-a alapján az igazgatóság kinevezésének jogát az első három évre magoknak tartják fenn.

7. Szervezési és alapítási költség czimén minden egyes részvény után annak kiállításakor 2 — két — koronát kell a pénztárba befizetni.

8. A részvény-aláírások eszközölhetők alulírott alapítóknál és a Debreczeni Közg. Banknál, személyesen, vagy posta útján a megfelelő 10% beküldése mellett.

9. Tuljegyzés esetén aránylagos leszállításnak lesz helye.

10. Alólirott alapítók a részvényekre befizetett pénzekért az egyetemleges felelősséget a keresk. törv. 152 §-a értelmében magunkra vállaljuk.

Kelt Debreczenben, 1898. márczius hó 24-ik napján.

Alapítók:

Neve és foglalkozása	Lakása	Neve és foglalkozása	Lakása
Berger Jenő építész-mérnök	Debreczen, Szóchenyi-u.	Márk Endre collegiumi ügyész	Debreczen, Hatvan-u.
Dr. Fejér Ferencz ügyvéd	Debreczen, Piacz-u. 1825.	Nagy Jakab földbirtokos	Debreczen, Nagyuj-u.
Fleischmann Mór nagykereskedő	Debreczen, Kossuth-u.	Polgári Bálint földbirtokos	Debreczen, Nap-u. 2491.
Dr. Freund Jenő ügyvéd	Debreczen, N.-Várad-u. 2122. szám.	Reichmann Ármin vállalkozó	Debreczen, N.-Várad-u.
Horváth István földbirtokos	Debreczen, Kossuth-u. 50.	Rickl Antal földbirtokos	Debreczen, Kossuth-u. 23.
Dr. Király Ferencz orsz. képviselő.	Debreczen, Kossuth-u.	Stahl Géza városi főmérnök	Debreczen, Rózsatér.
Komlóssy Arthur városi főjegyző	Debreczen, Kismester-u.	Tóth Béla építész	Debreczen, Nagyuj-u.
Kováts János sertéskereskedő	Debreczen, Timár-u. 2300.	Ungvári József sertéskereskedő	Debreczen, Nagy-Péterfia 829. szám.
Kohn Adolf nagykereskedő	Debreczen, Egyháztér.	Weinberger Lajos kereskedő	Debreczen, Nagyuj-u.
Lusztig Dossó kereskedelmi ügynök	Debreczen, Piacz-utca	Weisz Sándor kereskedő	Debreczen, Piacz-u.
		Welafka Antal jósággfelügyelő	Debreczen, Szt.-Anna-u.